

MALMÖ HÖGSKOLA

idrottsforum.org/film

NORDIC SPORT SCIENCE FORUM – MAKING SENSE OF SPORTS

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 7 oktober 2009

[Klicka här för utskriftsvänlig pdf-fil](#)
[Läs om fler sportfilmer på idrottsforum.org](#)

Peter Dahlén om TICKLE ME

Elvis som idrottsman (3)

Peter Dahlén

Institut för informations- och medievitenskap, Universitetet i Bergen

Efter att ha spelat boxare (*Kid Galahad*, 1962) och racerförare (*Viva Las Vegas*, 1964) kom Elvis att i sin 18:e film, *Tickle Me* (1965), agera rodeo-stjärna, givetvis en sjungande sådan. Här heter han Lonnie Beale. Regissör var Norman Taurog, som tidigare (bland annat) gjort Elvis-filmerna *G.I. Blues* (1960), *Blue Hawaii* (1961), *Girls! Girls! Girls!* (1962) och *It Happened at the World's Fair* (1963). Taurog kom sammanlagt att regissera nio Elvis-filmer, mer än någon annan. Detta var hans femte i raden.

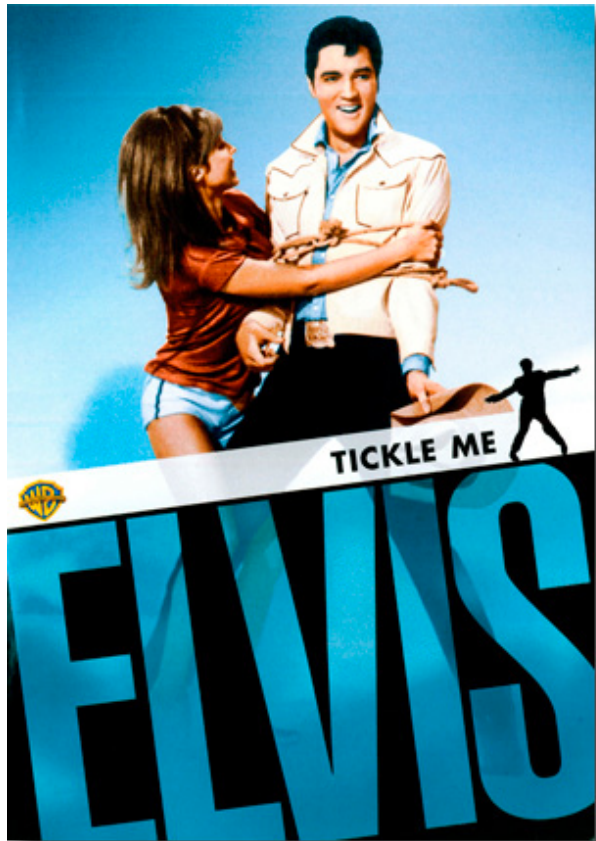
Tickle Me producerades av Allied Artists Studios och inspelningen pågick under oktober och november månad 1964. Filmens budget uppgick till \$1,480,000 och biljettintäkterna till \$1,480,000 (USA) och \$4,700,000 (resten av världen).[1] Den gick alltså med en rejäl vinst. *Tickle Me* hade premiär i USA 30 juni, England 5 juli, Sverige 23 augusti, Danmark 18 oktober och Finland 3 december 1965. I Sverige fick den titeln *Hålligång i Vilda Västern*.[2]

Allied Artists hade gjort sig ett namn under 1940-talet, framför allt via sitt dotterbolag Monogram, genom att producera billiga B-filmer (snabbproducerade filmer som såldes till biograferna tillsammans med en huvudfilm i ett dubbelpaket). Vid mitten av 1960-talet, en allmänt svår tid för filmbolagen till följd av dels konkurrensen från TV-mediet, dels den nya demografiska sammansättningen av filmpubliken i ungdomsrevoltens spår, var Allied Artists Studios på väg att gå under. Elvis' manager Tom Parker, "Översten" kallad (han hade fått titeln efter att ha stöttat en lokal amerikansk politiker ekonomiskt i dennes valkampanj), kände väl till detta och erbjöd dem då ett kontrakt, som innebar att Elvis "bara" skulle ta ut ett arvode på \$750.000 (hälften av filmens budget) samt 50 procent av filmens vinst, istället för sin vanliga miljon (som i det tidigare kontraktet med MGM).[3] För att hålla inspelningskostnaderna nere, och för att tjäna in mer pengar till Elvis och Parker själv, spelades för första gången inget nytt material in till filmens "soundtrack", alltså den skiva som sedvanligt salufördes i samband med en ny Elvis-film. Alla låtar som förekommer i filmen hade spelats in 1960–1963 och var redan utgivna på olika Elvis-LP-skivor. Låtarna skulle ägas av Elvis Presley eller Gladys Music (Gladys var namnet på Elvis' älskade mor) och skulle aldrig

ha förekommit på singel- eller EP-skivor (en EP hade singelformat men innehöll två, och ibland tre, låtar på varje sida). På detta sätt kunde de förbigå alla problem och utgifter med musikinspelning (hitta passande sånger för filmen, betala för hyra av inspelningsstudio och inlån av studiomusiker, finna ett datum som passade Elvis' schema) och ändå vinna på det (släppa en singel, eller EP, som både drog in pengar och saluförde filmen, dvs. ökade biljettintäkterna).

Det var ett lyckat drag av Allied Artist; *Tickle Me*, vilken enligt Tom Parkers föreskrifter marknadsfördes som en sund och trevlig familjefilm, blev den tredje mest inkomstbringande filmen i Allied Artists historia, slagen endast av *El Cid* (1961) och *55 Days In Peking* (1963).[4] Framgången med *Tickle Me* kom att hålla filmbolaget flytande ännu en tid. David Desser skriver, utan att gå in på Elvis-filmernas ideologiska innehåll och kulturella betydelser (eftersom de inte anses 'konstnärliga' eller 'samhällskritiska'), om det amerikanska filmåret 1965: "The frothy [frågande, skummande; tom, innehållslös, ytlig] musicals of Elvis Presley continued to be reasonably reliable. *Girl Happy* was certainly a decent hit in the spring and *Tickle Me* a virtual smash that summer, but *Harum Scarum*, the fall Presley entry, didn't, as *Variety* might say, scare up much coin." [5]

Tickle me är inte minst viktig eftersom den, i ett genusperspektiv, tar ett steg framåt och tre steg bakåt i kampen för ökad jämlikhet mellan könen. Här finns försök att, i enlighet med vissa rådande tidsströmningar, tilldela kvinnorna ett ökat spelrum i könsskampen och en ökad sexuell öppenhet och frispråkighet, men samtidigt innehåller *Tickle Me* så mycket reaktionär, bakåtsträvande sexism att man häpnar, trots vetskapen om att det handlar om en fortfarande tämligen konservativ 1960-talskontext. Att filmen var framgångsrik, att många gick och såg den, gör det än mer angeläget att skärskåda vad det var för budskap filmen förmedlade till sin publik.

Filmens handling

Liksom många andra Elvis-filmer börjar *Tickle Me* med att han är på resande fot, i rörelse, på väg någonstans. Denna gång gång sitter han i en Greyhound-buss, sjungande om att vara på en "Lonely highway ... Moving down the line", om sin kärlekslängtan etc. Bussen kör in i en liten ödslig stad, som hämtad ur en Västern-film. Ur kliver Lonnie, iförd cowboy-kläder och med resväska, hästsadel och gitarr som bagage. Den tillsynes vilsekomne Lonnie kallas också för "cowboy" av busschauffören.

Busschauffören: "Expecting somebody?"

Lonnie: "Yeah, it looks I've been stood up. Is it always this busy [det är som sagt ödsligt och folktomt]?"

Busschauffören, lika ironiskt: "It's a swinging town, that's for sure ... Well, good luck, cowboy."

Lonnie, artigt: "Thank you, I'm gonna need it."

Vid busshållplatsen finns en bar med det i sammanhanget passande namnet Corral, där det enligt skyltar utanför finns "Beer" och förekommer "Dancing". Inne på Corral är bartendern i samtal med sheriffen, om sportfiske – ett utpräglat maskulint intresse. Lonnie kliver fram till bardisken, sheriffen avlägsnar sig och Lonnie berättar för bartendern att han skulle ha mötts av en Pete Bullman, som skulle ha gett honom ett jobb, men att denne inte dykt upp som avtalat. På väggen bredvid Lonnie hänger en reklamaffisch [et plakat] för en kommande rodeo-tävling på Ardo Stadium. Barägaren känner igen Lonnie.

Barägaren: "Sure, Lonnie Beal! I saw you in the bull riding event up at Prescott. I hear you got hurt."

Lonnie: "Yeah. One of the bulls decided that I was sitting on him too long, so he decided to sit on me ..."

Bartendern: "Well, you'll probably be all right by the time the rodeo season starts."

Lonnie: "Yeah. I'll be all right. There's only one problem. How am I going to eat till then."

Till följd av sin idrottsskada har Lonnie alltså inte kunnat tävla i rodeo och därmed heller inte tjänat några pengar, men nu får han omedelbart tillfälle att använda sin gitarr och sjunga på baren, tillsammans med ett band med ståbas (inte elbas) och cowboy-liknande kläder på sig, vilket för tankarna till en amerikansk "Hayride" (logdans). I salen sitter bara vita personer, dessutom med hög medelålder. Det idag – och säkert för många redan på den tiden – komiska är att nästan alla betar sig som ungdomar; de klappar entusiastiskt takten och vickar på kroppen. Detta har förstås att göra med tidens generationsmässiga samhällsomvandlingar och det *Playboy*-ideal som förespråkade att man även som vuxen skulle vara "swinging".[6]

Under Lonnies sånguppträdande blir en av damerna som galen, likt en riktig Elvis-konsert, och lämnar sin man vid bordet för att istället gå fram till den sjungande Lonnie och erbjuda sig till honom. Slagsmål utbryter mellan Lonnie och kvinnans svartsjuka man (spelad av Red West som tillhörde Elvis gäng av nära medarbetare, The Memphis Mafia). Lonnie har snart nedkämpat mannen. Vid ett annat bord sitter en kvinna (Miss Vera Radford) som liksom den föregående tycks ha passerat ungdomen. Hon sitter tillsammans med en man (Brad), som även han förefaller vara avundsjuk på Lonnie, eller rättare sagt hennes begeistring för honom. Efter slagsmålet, där Lonnie imponerat på henne, går hon fram till honom och presenterar sig som Vera Radford, ägare av ranchen Circle-Z, där hon på stående fot erbjuder Lonnie arbete. Hon frågar om han har något emot att arbeta för en kvinna.

Lonnie: "No objections. I never had a lady boss before."

Miss Radford: "Well, you have now. I'll pick you up at 10:30 tomorrow morning in front of the Union Bank."

Lonnie: "Just a minute, Miss Radford. I like to make my own decisions."

Miss Radford.: "By all means, Mr. Beale ..."

De tar jeepen genom ökenlandskapet till ranchen, med Miss Radford bakom ratten. Under färden säger Lonnie följande till Miss Radford, angående sitt vagabondliv:

"So this is the only life I've ever known, Miss Radford. You see, my uncle raised me, had me in the saddle before I could walk. I've been riding ever since."

Miss Radford: "I can always rely on my instinct, Lonnie. I knew you were the right man for the job."

Det första man får se när de kommer fram till ranchen är en mängd snygga kvinnor – "chicks" – i och vid poolen, tillsammans med Brad. Det är en scen som konnoterar party och manligt Playboy-paradis, the "ethic of fun". När de får se den snygga Lonnie jublar de hänfört och vinkar till honom, återigen som kvinnor brukat göra vid Elvis-konserter.

Lonnie: "I thought I was going to work on your ranch, ma'am."

Miss Radford: "This is my ranch. I guest the ranch for actresses, models, career women. We help the girls get in shape [ser bort mot alla kvinnor]."

Lonnie: "Well, you've done a real good job."

Miss Radford kallar på Brad, som underdånigt kommer springande: "Yes, Miss Radford?" Miss Radford presenterar Brad för Lonnie: "Brad Bentley, our swimming pool instructor", varpå hon presenterar Lonnie för Brad: "Lonnie Beale. He's gonna take care of the horses." Lonnie ger Brad ett hårt handslag som ger Brad smärta i handen, kanske som ett sätt att ge igen för hans spydiga kommentarer och ogillande uppsyn då Lonnie spelade på Corral. Brad ger då Lonnie en nedvärderande kommentar:

"I understand you're the kind of saddle tramp [luffare] that doesn't like to stay long in one place ..."

Lonnie: "Yeah, at least I know horses. And the ones with long hairs are usually jackasses."

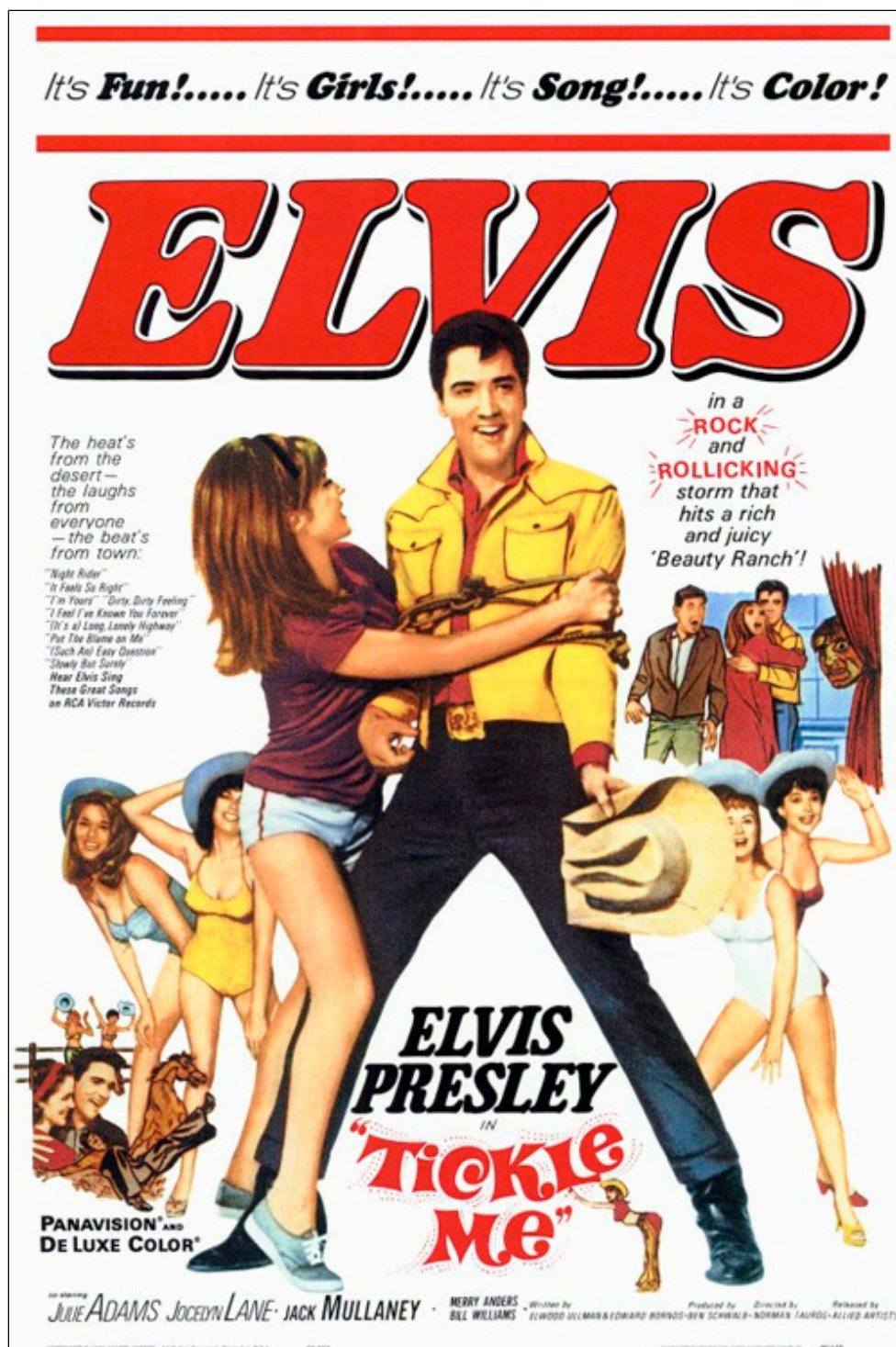
Brad tar då ett steg framåt för att slå till honom, men Miss Radford ingriper:

"Brad, maybe you better show Mr. Beale where his quarters are. We'll put him in 7A with Stanley."

Brad måste alltså finna sig att vara upppassare åt Lonnie, som demonstrativt kastar åt honom resväskan, med filt fastspänd utanpå, konnoterande det fria cowboy-livet ute på prärien, medan han själv bär de attiraljer som kännetecknar honom som berättelsens maskuline hjälte: hästsadeln och gitarren. Brad blänger surt på Lonnie och går iväg.

Nästa scen är helt klart sexistisk. Vi ser kvinnorna på ranchen (cirka 12 stycken) stå och göra gymnastik ("work out"). Gymnastikledaren, Pam Meritt (Jocelyn Lane), står med ryggen mot oss, och när Lonnie kommer gående från bilen,

bärande på gitarr och hästsadel, böjer sig Pam framåt med raka ben och sätter händerna i backen, med kamerans fokus rätt i hennes bakdel/skrev. Detta liknar i påtaglig grad scenen i *Viva Las Vegas* där vi först träffar på Rusty (Ann-Margret): bakifrån ser vi Rusty böja sig fram över bilen, till vällustiga kommentarer från Lucky och greve Mancini om hennes kropp. Här, i *Tickle Me*, har Brad precis gått förbi, utan att fästa blicken vid Pam, medan däremot Lonnie stannar upp, tittar och ger ifrån sig ett litet ljud av vällust. Liksom i *Viva Las Vegas* är det alltså Elvis-figuren som äger den privilegierade manliga blicken; det är han som upptäcker, bedömer, definierar och bekräftar det som är åtråvärt på kvinnsidan.

Den amerikanska filmaffischen signalerar sex, ungdom, musik, glädje; till skillnad från den svenska motsvarigheten...

Fortfarande framåtböjd tittar Pam bakåt och uppåt mellan sina ben, på den bakomstående Lonnie, och därigenom lika mycket på oss i publiken: vi får alltså dela Elvis/Lonnies privilegierade blick. Hon reser sig upp, vänder sig om, ser på Lonnie och säger "Well ...!", samtidigt som hon lyfter lite på ögonbrynen. Vad hon signalerar är alltså att hon

tycker Lonnie är en riktig snygging. Lonnie blir förlägen och fortsätter sin promenad, men hinner inte många meter förrän han snubblar över stolar och bord, till kvinnornas förtjusta hänskratt. Vi får alltså veta att även kvinnor nu, som ett slags populärfeministiskt credo, har rätt att uttrycka sexuell begeistring vid åsynen av en man, och att det kan bli ganska påfrestande och hotfullt för en man när det är många av dem. Pam, överlägset: "Never mind, cowboy, just pick up your saddle and mosey along. We got work to do." Lonnie reser sig upp för att gå men snubblar återigen, till kvinnornas skratt.

Här ser vi alltså för ett ögonblick maskuliniteten hånad, hotad, av ett gäng självsäkra kvinnor. Brad späder sarkastiskt på Lonnies känsla av pinsamt misslyckande: "Did you get the message, wise guy ...?" Detta att Brad bara passerade de gymnastiserande kvinnorna, och då speciellt Pam, utan att bedöma dem sexuellt, kan också tolkas som att han är rädd för dem, att han gett upp hoppet om att kunna erövra Pam eller någon av de andra kvinnorna och inte törs utsätta sig för risken att förlöjligas på det sätt Lonnie nu råkat ut för.

Å andra sidan får vi vid ett flertal tillfällen se Brad försöka imponera på kvinnorna genom att verka tuff, dådkraftig och spänna sina muskler, men så fort Lonnie dyker upp så släpper de allt, inklusive Brad, för att försöka komma nära Lonnie och fånga hans intresse. Till skillnad från Brad, som blir sårad, arg och aggressiv, tar Lonnie sitt inledande tillkortakommande inför kvinnorna med jämnmod, humor och självironi, eftersom han vilar tryggt och självsäkert i sin maskulinitet. I motsats till den osäkra och överspände Brad är Lonnie cool, en "easy going" Playboy. När Brad säger "Did you get the message, wise guy ...?", svarar Lonnie bara uppriktigt och småleende: "Yeah, I got the message ...". I detta uttrycker Lonnie en respekt för kvinnorna och deras styrka. Samtidigt ska det visa sig att Lonnie är mannen att till slut tämja och domesticera den sexuellt utmanande Pam.

Kvinnor till mannens behag

Berättelsens tredje manlige huvudfigur vid sidan av Lonnie och Brad är Stanley, som Lonnie alltså ska dela husrum med. Liksom Brad är inte heller Stanley ett attraktivt villebråd för kvinnorna på ranchen, men han är å andra sidan (till skillnad från Brad) en vänlig, tillmöteskommande och oneurotisk figur, som heller inte visar något som helst intresse för kvinnorna. För Stanley är det "strictly business" som gäller. Istället för kvinnojägare blir han Lonnies brottsligt lojale vän, som vore han en i Elvis eget gäng av medhjälpare, "the Memphis Mafia".

Lonnie frågar Stanley: "Miss Radford told me the girls are all guests on this ranch. Is that right?"

Stanley: "Guests?! They have to pay \$500 a week, and I mean that's every *week*. You might say that Circle-Z is a factory for reconditioning girls."

Lonnie: "Whats wrong with the condition they're in now?"

Stanley: "You're looking at the after girls. Wait til you see the before girls! [...] You see, it's all done very scientifically. You see, we roast them, toast them, wiggle them, jiggle them, vend them, bend them, and give them very little to eat."

Lonnie: "And for that they pay 500 bucks??"

Stanley, menande: "*Somebody* does [dvs. deras män.] ... They came in her measuring 40'-30'-38'. That's to use rough figures."

Lonnie: "That's rough?"

Stanley: "And when they leave a few weeks later, 36'-38'-24'."

Lonnie: "Thirty-eight?"

Stanley: "Thirty-six ... eh, well, you'll see the difference!"

Lonnie, småskrattande åt tokigheterna: "Yeah, I guess I will."

Att kvinnorna satts på hård diet för att få en ideal figur, alltså perfekta kroppsmått enligt den manliga normen, framgår med all önskvärd tydlighet då det blir dags för picnic-middag på ranchen. Lonnie är som vanligt vänlig och frågar om han kan hjälpa till med serveringen. När det ropas ut att maten är klar kommer alla kvinnorna ditrusande, nästan galna av hunger. Den, väl att märka, manlige kocken har, med benäget bistånd av Brad, stekt köttstycken över grill, men kvinnorna får bara en pytteliten köttbit till sin sallad: "It's for your own good", får de veta (dock inte av Lonnie). Den ironiska poängen i sammanhanget, möjligen en omedveten sådan från filmskaparnas sida, är att kvinnorna själva bara är "meat", kött, för sina män, som sänt dem till ranchen för att de ska trimma sina kroppar och därmed bli mer attraktiva utseendemässigt.

Detta, att kvinnorna bara värderas utifrån sina kroppar, blir tydligt då en av dem, Clair Kincannon, bjuder ut sig för mer kött: "Lonnie, listen. *You* give me another steak, and *I'll* be very grateful ... Do we...understand each other? [hon ser inbjudande på Lonnie]." Lonnie: "No."

Efter att ha misslyckats med att fresta den ridderlige och moraliskt rättrådige Lonnie gör Clair ett försök med Stanley, men han förstår inte alls hennes signaler om att byta sexuella tjänster mot mer kött, utan tror hon erbjuder

honom sin mat, inte sin kropp.

Vi får nu se Pam stå vid bordet med juice-drycker och – ånyo – spana in Lonnie. Han tittar tillbaka på henne och signalerar att han gillar det han ser. När han går fram för att prata med Pam och bjuder henne med en bit bort vid ett träd så att de kan äta tillsammans, avböjer hon. Inte heller vill hon kalla honom vid förnamn, utan säger ”Mr Beale, I’m strictly personnel. I wouldn’t like to deprive our guests.” Då kommer en annan kvinna, som kallar Lonnie vid förnamn och bjuder in honom till att äta med henne, vilket han, med viss tvekan, tackar ja till.

Vid det här laget har vi fått veta att Pam är intresserad av Lonnie, men att hon gäckar honom, lockar men samtidigt håller Lonnie på avstånd i egenskap av yrkeskvinna, något som givetvis förbryllar honom, gör honom konfunderad – alltmedan de andra kvinnorna stöter på honom så snart de får en möjlighet. Han har alltså svårt att få kontroll på Pam, få henne dit han vill.

Lonnies popularitet bland alla kvinnor på ranchen, detta att de ständigt springer efter honom, inte minst då han börjar sjunga, gör att de delansvariga för verksamheten – siminstruktören Brad, gymnastikansvariga Pam och en kvinnlig massör – klagar hos ägaren Miss Radford, och efterlyser disciplinåtgärder. Som det är nu kan de inte göra sitt jobb med ”gästerna” på grund av de ständiga avbrotten. Pam medger emellertid att det är kul att lyssna på Lonnie, och att de alla behöver få ha lite kul emellanåt.

Medan de är inne och talar med chefen Miss Radford tar Lonnie hand om gymnastiken, på eget initiativ. När Pam kommer ut och ser detta vädrar hon sitt missnöje: hur tror Lonnie att damerna nu ska vilja fortsätta ha gymnastik under hennes ledning, när de kan ha honom istället. Lonnie menar att han bara ville hjälpa till, men Pam menar att han endast är ute efter att ställa in sig hos tjejnerna – och framför allt hos Miss Radford, för hennes pengars skull.

Pam: ”Yeah, I can see it now – ‘Cowboy Marries Millionaire Divorcee’. You know something? Play your cards right, and you can be on your way in 30 days, *fixed for life*.”

Lonnie protesterar upprörd: ”Now, wait a minute. Hold it! Let’s get one thing straight. As far as I’m concerned, this is just a job to keep me going until the rodeo season starts. It’s strictly business; you understand?”

Pam, misstroende: ”Strictly business, huh ...?”

Därpå tycks Pam få rätt i sina antaganden om Lonnie, eftersom hon upprepade gånger träffar på honom intill någon kvinna. I själva verket handlar det om att Lonnie bara försöker vara hjälpsam och göra sitt jobb, som att lära kvinnorna att rida, att skjuta med pil och båge eller att smörja in deras rygg när de ber om det. Men de gör vad de kan för att krypa upp i famnen på honom, och det är precis då som Pam råkar dyka upp. Bäddat för ytterligare missförstånd, således. Att Pam blir upprörd är förstas bara ett tecken på att hon är svartsjuk, att hon verkligen tycker om Lonnie.

Pam meddelar Lonnie att ägaren Miss Radford vill tala med honom, och säger spydigt att han säkert lär få ”A for effort” av henne. När Lonnie kliver in på Miss Radfords kontor finns Brad där – han har klagat på att Lonnie mer tycks intresserad av att jaga tjejer än att sköta sitt jobb. Miss Radford förhåller sig dock kallsinning till Brad och menar att han själv ska sköta sitt jobb. Att Miss Radford har något i kikaren förstår vi när Lonnie kliver in på kontoret och hon kör ut Brad och kyligt kallar honom ”Mr Bentley” istället för Brad.

Miss Bradley: ”Lonnie, we’re going to have to do something about your singing.”

Lonnie/Elvis, med en tydligt självironisk och lekfull referens till den riktige Elvis, världens mest framgångsrike sångare: ”I’ve been trying for years ...”

Miss Bradley: ”Don’t get me wrong! The guests think it’s wonderful, and so do I. But my staff complained that you threw this place into such a tizzy yesterday, their whole routine was disrupted [tizzy = få stora skälvan/frossan; bli nervös].”

Lonnie menar sig vara ledsen för detta, men Miss Bradley tröstar och försäkrar honom att det är ok, bara han väljer de rätta tillfällena för sina sångstunder – då kommer alla att vara nöjda och glada. Hon menar också att han inte får favorisera någon av de kvinnliga gästerna, eftersom de då kan börja bråka med varandra, ”like wildcats”. Miss Bradley förklarar för Lonnie att han ska gå in för att få alla att må bra. Medan hon säger det närmar hon sig honom förföriskt:

Miss Radford: ”And may I say that management also approves ...”

Lonnie: ”I’m glad to here that, ’cause I approve of the management.”

Miss Bradley: ”In that case, our arrangement should work out beautifully ...”

De ska just till att kyssa varandra, då telefonen ringer. Lonnie avlägsnar sig.

Kidnappare hotar Pam

Lonnie går till Pam för att försöka tala med henne, men hon ignorerar honom och går in i sitt lilla tjänstehus på ranchen. Där inne finns två maskerade män som tar tag i henne och avkräver henne "the letter", ett brev som ska vara skrivet av hennes avdöde farfar, en guldgrävare, och handla om var han gömt sin skatt. Lonnie som lägligt sitter och grubblar på verandan i huset mitt emot, hör hennes skrik och springer dit. Vilt slagsmål utbryter mellan Lonnie och skurkarna, vilket slutar med att de sistnämnda, efter att ha fått ordentligt med stryk av Lonnie, lyckas fly ut genom ett fönster. Under slagsmålet försöker Pam hjälpa till, men när hon ska slå en av kidnapparna i huvudet med ett prydnadsföremål råkar hon knocka Lonnie i stället, vilket gör att skurkarna kan fly.

...som kombinerar en töntig översättning av filmens namn med bovar, skräck och våld, och små svartvita bilder av det som är filmens verkliga budskap (ur Börje Lundbergs bok *Elvis – kung av Sverige*, s. 186).

Detta påminner om en av slutscenerna i *Viva Las Vegas*, när Rusty (Ann-Margret) får för sig att hon ska hjälpa till i garaget med att få i ordning racerbilen; då blir allt snart kaos och man ber henne sluta hjälpa till, eftersom det ändå bara blir till det sämre. När det handlar om riktiga maskulina göromål är det alltså bäst om kvinnor håller sig undan, är budskapet i båda filmerna.

Kvinnor ska inte bara hålla sig undan när män gör upp sinsemellan, de behöver också manligt beskydd eftersom de inte kan ta vara på sig själv alla gånger. Det klargörs i följande scen. Pam beger sig med jeep till den övergivna gruvstaden Silverado, där hon går in på en saloon full av spindelväv och trasiga möbler. Hon tar fram ett gammalt gulnat brev, med en beskrivning av var farfaderns skatt bestående av \$100,000 i guldmynt ligger gömd. Hon tror hon är ensam, men snart dyker Lonnie upp bakom henne, vilket gör henne uppskrämd: han har i smyg följt efter i avsikt att beskydda henne.

Pam: "Don't ever do that."

Lonnie: "I was only trying to help out. If you can't take care of yourself then I have to do it for you."

Pam: "Alright, but don't sneak up on me like that."

Lonnie ber artig om ursäkt för att ha skrämt upp henne, och undrar vad hon gör där. Hon berättar då att hennes farfar bodde i Silverado när staden blommade under guldruschen och att han hade en av de bästa gruvorna i trakten, "Dolly". Hon kan också berätta att det är en äkta spökstad, full av riktiga spöken. Som en liten – åtminstone för oss svenskar – kul utvikning säger Pam till Lonnie: "Hey, did you know that Jenny Lind sang here?". Lonnie: "Jenny Lind? The Swedish Nightingale?" Pam: "Uh-huh." Pam undrar om inte också Lonnie kan föreställa sig hur det gick till på saloonen i Silverado när det begav sig, varpå en fin, Westernfilm-parodisk drömsekvens framträder där Pam är Dance Hall Girl, Brad en sliskig pokerhaj, Stanley bartender och Lonnie ädelmodig och mjölkdrickande (!) gunman, The Panhandle Kid, som räddar Pam ur klorna på Brad. The Panhandle Kid lånar en gitarr av en mexikan, sjunger en visa och vinner glädjeflickan Pams hjärta. När drömsekvensen är över ska Lonnie och Pam just till att kyssa varandra, då de blir störda av en åsna. Det är nu alltså klart att de båda vill bli ett par. (En liknande drömsekvens finns i *Viva Las Vegas*, skildrande den spirande kärleken mellan Lucky och Rusty.)

Vid ett party som ranchen ordnar för sina sponsorer, och där sponsorerna – här representerad av ett rikt men godtroget äldre par – bjuds på riktig middag med kyckling och annat, medan de kvinnliga "gästerna" får hålla tillgodo med sin vanliga diet, försöker man återigen kidnappa Pam. Stanley fegar ut, medan Lonnie tar upp jakten på dem, slår ner dem och befriar Pam. När Pam under striden ånyo försöker hjälpa Lonnie, slutar det med att hon slår honom istället. Lonnie ber henne då vänligt men bestämt att *inte* försöka hjälpa honom igen då han är i knipa.

De flyende kidnapparna hinns upp av sheriffen, som visar sig vara en falsk sådan och hjärnan bakom kidnappningsmanövrarna, i syfte att komma åt guldpengarna.

Lonnie kallas återigen in till chefen Miss Radford, som just haft ett samtal med Mr. Kincannon, som ringt och hört sig för hur det går med hans fru (som alltså bjudit ut sig till Lonnie och Stanley i utbyte mot mat, och som vi senare får se försöka stjäla en kyckling vid sponsorfesten). Det är uppenbart att Miss Radford fortsätter sina ansträngningar att erövra Lonnie och knyta honom till sig, medan Lonnie bara väntar på att rodeosäsongen ska starta igen.

Miss Radford: "I'm gonna make a new deal for you, which, naturally, calls for more money. Now, about your living quarter, you can move right up to the big house [hon kliver upp ur stolen och närmar sig Lonnie]."

Lonnie: "Now, just a minute, Miss Radford."

Miss Radford: "Vera ..."

Lonnie: "Vera, I'm supposed to be riding in the rodeo, remember?"

Miss Radford, som flirtande flyttar sig ännu närmare Lonnie: "Riding in the rodeos ... What'll that ever get you but a fractured leg or a broken head? Smarten up, Lonnie. You can do better than that ... [underförstått, bli hennes stadige kompanjon]."

Lonnie, som försöker ta ett steg bakåt när Miss Radford gör sitt närmande: "I made it plain from the very beginning that as soon as rodeo season starts ..."

Miss Radford avbryter honom: "Well, I'd appreciate it if you'd at least think it over. [Lonnie mumlar tveksamt] At ease, Lonnie. Forget you're working for me [hon tar tag om honom som för att invitera till älskog]."

Lonnie: "I thought this was gonna be strictly business ..."

Miss Radford: "Oh, I mean business ... [hon tar ännu hårdare tag om hans kropp]."

Lonnie, som till slut besvarar omfamningen: "I've heard this happening to secretaries before, but this is ridiculous..."

De kysser varandra, även om Lonnie fortfarande visar en viss tveksamhet. Miss Radford tycks alltså vara på väg att få Lonnie dit hon vill: likt någon av de mytiska fresterskor Odysseus stöter på under sin farofyllda färd hem till Itaca – Sirener, Kalypso – och som vill få honom att glömma sina manliga och kungliga förpliktelser för att istället stanna hos dem och bara njuta, försöker Miss Radford locka Lonnie bort från hans maskulina kall att tävla i den hårda sporten rodeo.

Kommer så Pam in genom dörren och tar dem på bar gärning. Senare på kvällen söker sig Lonnie till Pams hus för att visa att det är henne han egentligen bryr sig om. Han sjunger för henne genom ett öppet fönster om att han "Love you forever". Pam tycks bli glad och sätter sig i fönstret, men ändrar sig snart och stänger igen det med en smäll mitt framför näsan på honom, yttrande: "I never want to see you as long as I live!"

Efter att på detta sätt ha blivit avvisad av Pam lämnar Lonnie henne i vredesmod: "Okay, if that's the way you feel about it. Goodbye!"

En främlig steg av bussen... Elvis som countryhjärte i dubbel mening, musik och rodeo.

Att tämja hästar, tjurar och kvinnor

I nästa scen befinner vi oss på en rodeotävling. Vi ser en speaker i cowboyhatt på ett podium. Speakern: "Your attention, please, ladies and gentlemen! The next event, the Bronco Riding Contest [vi ser Lonnie i en fålla, uppenbarligen sittande på ett djur, och med en medhjälpare vid sin sida], and over at the chute number four, the first of our riders today, one of the *greatest* horse tamers on the plains, Lonnie Beale!" Just när speakern säger namnet "Lonnie Beale" växlar bilden till att, i Lonnies ögon, föreställa Pam som speaker i stället. Publiken applåderar åt Lonnie, men det tar inte många sekunder så har han kastats ur sadeln. Lonnie blir sittande i sanden liksom undrande vad som egentligen hände, och i bakgrunden hör vi spridda hänskratt från publikens sida. Han är uppenbarligen inte van vid att misslyckas på detta sätt i en rodeotävling.

Lonnie går in i stallet och ringer till Pam, som går och väntar på att telefonen ska ringa. Hon lyfter på luren, men när hon hör honom säga "Hello, Pam?", lägger hon trotsigt på utan att svara honom.

Klipp till en ny omgång i rodeotävlingen, denna gång med tjurar i stället för vildhästar. Speakern: "And now, ladies and gentlemen, the champion of the champions, Lonnie Beale!" Vi ser återigen Lonnie i båset, och i momentet efter kastas han återigen snabbt av djuret, åtföljd av publikens hånskratt. I en komisk mellanakt ser vi sedan en tjur stängas mot en docka i mänsklig storlek. Detta, liksom ridmomenten, sker på en autentisk rodeotävling. Vi får dock aldrig se Elvis/Lonnie sitta på ett faktiskt djur: i fällan ser vi honom bara från midjan och uppåt, men han rör på sig som satt han på ett otåligt djur. När fällan öppnas och djuret med ryttare springer ut ser vi det hela på avstånd, och det är helt uppenbart inte Elvis Presley själv som utför det livsfarliga tävlingsmomentet på djurets rygg: när han kastas av är det ett klipp till honom just när han landar i sanden, utan att vi också ser djuret.

När tjuren som stängas mot en docka presenteras säger speakern, ödesmättat: "Presenting King Knut, the wild Braham bull, who has never allowed any man to stay on his back longer than ten and two-fifths seconds. Now, the first rider trying to break that record, the one and only ...Lonnie Beale!" Dock misslyckas Lonnie återigen med att sitta kvar på tjurens rygg; för tredje gången kastas han snabbt av. Publiken skrattar åt honom. Han är förödmjukad. Nu blir Lonnie riktigt förbannad och kastar i vredesmod sin cowboyhatt i backen.

Ny omgång, nu med vildhästar. Speakern säger: "And now, Thunderbolt, the untamed, the roughest mustang in captivity, and the first man brave enough to try and ride him – Lonnie Beal ..." Det går inte så bra nu heller, och han slår argt handen i backen, understrykande sin frustration över att återigen ha misslyckats.

I nästa scen är vi åter hos Pam, Hon sitter eftertänksam framför spegeln. I sitt inre hör hon Lonnie sjunga för henne, och hon tittar längtande på telefonen. Till slut går hon ut – varpå Lonnie ringer, utan att hon hinner märka det.

Sedan får vi se ett montage av tre rodeotävlingar, med reklamaffischer [plakat] för vart och ett av dem; alla klassiska rodeostäder- och evenemang, tycks det som. Denna gång får vi dock inte veta hur det går för Lonnie i de olika tävlingarna. Lonnie försöker ännu en gång att ringa Pam, och i bakgrunden projiceras en rodeotävling. Sedan ser vi ett nytt montage av rodeotävlingar, förtydligt med fyra olika affischer. Vi får på håll se olika ryttare tävla, och en gång ser vi Lonnie ramla av hästen. Några resultat får vi heller inte denna gång.

Symboliken börjar stå allt mer klar: det är Pam, den gäckande kvinnan, han inte lyckats tämja, och det är det som, tillsammans med hans kärlekslängtan efter henne (jfr återigen Odysseus), gör honom så frustrerad.

När Lonnie ligger och sover i stallet i samband med en av tävlingarna dyker plötsligt Stanley upp. Han har kommit för att hämta Lonnie, eftersom Pam tycks må så dåligt av saknad efter honom. Lonnie förklarar att han försökt ringa, och även sänt ett brev till henne, som dock kom i retur: "Return to sender." Stanley menar dock att Pam bara försöker lurar sig själv att hon inte bryr sig om Lonnie:

Stanley: "She misses you like everything."

Lonnie, sarkastiskt: "She's got a funny way of showing it! You know, because of that girl I haven't made a nickel since I've been on the road, and I'm a champion rodeo rider. You wouldn't *believe* the trouble she's caused me!"

Lonnie ombestämmer sig dock och följer med Stanley tillbaka till Pam, för att förklara att han är mannen för henne. När Lonnie (och Stanley) återvänder till ranchen i jeep jublar alla damerna i vanlig ordning. Pam har dock precis suttit upp i en annan jeep för att ge sig iväg. Lonnie ropar efter henne, men hon ignorerar honom och far iväg. De följer efter i smyg. Pam tänker för sig själv där hon kör (med ett landskap projicerat bakom henne): "Prairie gigolo ..." Lonnie sitter också försjunken i tankar under bilfärden (Stanley kör): han tänker att "kissing the boss", som han gjorde, ju bara var på skoj. Stanley har också sina inre funderingar: "He quits the rodeo to see her. Now she won't even talk to him. That's a fine thing! At least she could tell him 'Drop dead!'."

Framme i Silverado, dit Pam åter sökt sig för att finna sin farfars gömda gulds katt, framgår det återigen att hon inte vet sitt bästa, att Lonnie vet bäst. Det drar ihop sig till storm, och Lonnie ser sig tvingad att mot hennes vilja bära henne in till hotellet när stormen tilltar i styrka, eftersom hon vägrar umgås med dem; hon vill i stället åka tillbaka till ranchen i ovädret. När Lonnie då tar henne över sina axlar för att bära henne in så att hon inte blir sjuk av regnet och blåsten, och hon fortsätter sprattla och skrika, ser han sig till och med tvungen att ge henne en dask på stjärten, som vore hon ett trilskande barn. Pam infantiliseras därmed.

Inne på hotellet, som fantastiskt nog är alldeles tomt men i utmärkt skick till följd av att det upprustats av en

historisk förening (enligt en plakett på väggen; och i loggboken finns bland annat Jesse James antecknad som gäst), insisterar Pam på att sköta sig själv (de ska sova över där), men Lonnie tvingas upprepade gånger komma till hennes undsättning, när hon full av rädsla skriker efter hjälp då hon tror sig se spöken – som i själva verket visar sig vara skurkarna, iklädda spök- och monstermasker. Pam är alltså irrationell, medan Lonnie agerar rationellt – en historiskt sett inte ovanlig binär opposition baserad på en för kvinnans del nedvärderande könsstereotyp.

Miss Radfords fitness ranch har sin moderna motsvarighet i de otaliga Fat Farms som hjälper feta amerikaner att gå ner i vikt.

Stanley råkar också ut för "spöken" på sitt rum, och även om han bitvis blir skrämmd så behåller han fattningen på ett helt annat sätt än Pam. Till slut lyckas Lonnie fånga en av skurkarna, som visar sig vara kocken på ranchen, "chef Adolph". Sedan fångas även de övriga in; ytterligare två arbetare på ranchen, Jerry och Henry (som vi tidigare i filmen bara stött på som hastigast), samt den falske sheriffen. De två arbetarna kommer Brad med – han har följt efter till Silverado eftersom Miss Radford blivit orolig för Pam, och han kom då lägligt fram för att haffa de två, sedan de ramlat ner i en gyttjepöl, utlurad från andra våningen på hotellet av Lonnie – som själv slår ner den falske sheriffen. Här kommer Pam till undsättning, och nu lyckas hon, till Lonnies stora och positiva förvåning, träffa den falske sheriffen och inte honom i huvudet. Lonnie: "Well, how did *that* happen?" Också detta påminner om *Viva Las Vegas*: efter att ha klantat till det i bildepån kan Rusty (Ann-Margret) till slut bidra till att Lucky Jackson (Elvis) vinner loppet, genom att utfordra teamet med mat, och vara en del av den trehövdade hejaklacken. Helt värdelösa i

maskulina sammanhang är kvinnorna alltså inte, trots allt: de kan, om det vill sig väl, vara den manlige hjälten till hjälp.

Givetvis finner de, av en lycklig slump, även guldsporten, gömd i en källarvägg. I scenens slutbild sitter Pam och Lonnie i en trappa och omfamnar varandra. Filmen slutar med att de gifter sig, vid en fest på ranchen där de får både Miss Radfords och Brads välsignelse. När de nygifta i filmens sista bild åker iväg med jeepen på bröllopsresa, och Lonnie/Elvis givetvis stämmer upp en sång, är det, för första gången i filmen, Lonnie – nu den äkte maken – som kör. Slut därmed på Playboy-livet.

Avslutning

Liksom i *Kid Galahad* och *Viva Las Vegas* gifter sig Elvis-figuren i *Tickle Me* med en kvinna i mellanchefsposition. I *Tickle Me* är det avdelningschefen för gymnastikverksamheten; i *Kid Galahad* är hans fästmo arvtagare, tillsammans med sin bror, till ett hotellkomplex som inkluderar träningsanläggning för boxare; i *Viva Las Vegas* är hon ansvarig ("manager") för hotellets simbassänganläggning.

I alla tre fallen – *Kid Galahad*, *Viva Las Vegas* och *Tickle Me* – spelar Elvis en fysiskt arbetande man med entreprenör-ambitioner: i *Kid Galahad* slår han sig bokstavligen fram som boxare samtidigt som han arbetar på en bilverkstad, som han så småningom köper och därigenom blir egenföretagare; i *Viva Las Vegas* har han en egen racerbil och vägrar så hårdnackat att köra för ett annat stall att han hellre tar jobb som servitör på hotellet; i *Tickle Me* är han en kringvandrande rodeostjärna och country & western-sångare, i båda fallen sin egen. Att han tillfälligt tar jobb åt någon annan, på Miss Radfords ranch, är bara en nödlösning innan rodeosäsongen startar. På samma sätt jobbade han i *Viva Las Vegas* en kort tid som dels servitör på hotellet, dels som mekaniker åt greve Mancini; och på samma sätt arbetade han för en kort period som boxare och bilmekaniker i *Kid Galahad*. Alla tre filmerna slutar med att han (återigen) blir sin egen.

I alla tre filmer spelar Elvis alltså en man som jobbar sig upp av egen kraft, samtidigt som han gifter sig ett snäpp uppåt på den sociala skalan. Genom att han inte är rädd för att ta ett hederligt handtag, och därigenom lyckas arbeta sig upp, så bekräftar han den amerikanska drömmen om "the self made man", samtidigt som han i egenskap av framgångsrik entreprenör och egenföretagare kommer på jämställd fot med kvinnan han äktar. Förvisso hade Miss Radford varit ett bättre parti än Pam rent ekonomiskt sett, men hade han valt Miss Radford på grund av pengarna hade han framstått som en kalkylerande och omoralisk cyniker, som lättvindigt väljer finansiell framgång före den sanna kärleken.

Man kan i sammanhanget också notera att tre av filmens skurkar består av arbetare på ranchen. Längre tror man att Brad ska avslöjas som en av skurkarna, men han tillhör trots allt avdelningscheferna på ranchen, alltså medelklassen, inte som skurkarna arbetarklassen.

Lonnies manliga dådkraft försvagas under rodeotävlingarna just till följd av att han är ängslig för, och längtar efter, Pam. I jakten på bovarna, och i försöken att beskydda henne från bland annat stormen, får han emellertid möjlighet att återgälda detta genom att ge uttryck för sitt manliga mod, sin maskulina styrka och handlingskraft. Istället för att kontrollera och tämja vilda hästar och tjurar revanscherar han sig genom att nedkämpa skurkar och tämja den bångstyriga kvinna som är föremål för hans intresse, Pam.

Rasmässigt är detta återigen en helvit Elvis-film. Inte en enda afro-amerikan syns till. Vanligtvis brukar man betrakta rasism i västerländska filmer i allmänhet och Hollywood-filmer i synnerhet utifrån hur de icke-vita skildras, vilket ofta sker på ett diskriminerande sätt. Om nu en film som *Tickle Me* inte har några afro-amerikanska skådespelare på rollistan, innebär det att den inte är rasistisk? Tvärtom, vill jag mena. Mer rasistiskt än så här blir det knappast: att i Elvis-film efter Elvis-film framställa det amerikanska samhället som uteslutande befolkat av vita personer och subjekt är att symboliskt försöka utplåna en hel befolkningsgrupp. Det sätt på vilket den vite manlige hjälten i Elvis-filmerna bland annat gifter sig uppåt i samhällshierarkin stämmer också med det mönster som Gwendolyn Audrey Foster (2003) påvisar i sin bok *Performing Whiteness. Postmodern Re/Constructions in the Cinema*.

Kanske är det därför Elvis bara får syssla med individuella sporter i sina filmer: hade han spelat baseball, basket eller american football hade det varit omöjligt att bara ha med vita i laget. Att framställa stjärnan Elvis inom ramen för en kollektiv sport hade å andra sidan också inneburit att han bara blivit en i gänget, och att hans ojämförbara hjältemaskulinitet blivit omöjlig att upprätthålla bland en mängd andra spelare i laget. Att skildra Elvis inom ramen för en lagsport hade helt enkelt komplicerat saker och ting – samt gjort att filmerna blivit dyrare att producera, med

krympande profitmarginal som följd. Det skulle hans manager Tom Parker (givetvis en vit man), som styrde allt kring Elvis och som själv fick en stor del av filmernas intäkter, knappast ha tillåtit.

Litteratur

- Baker, Aaron (2003): *Contesting Identities. Sports in American Film*, Urbana and Chicago: University of Illinois Press.
- Brode, Douglas (2006): *Elvis Cinema and Popular Culture*, Jefferson, North Carolina & London: McFarland.
- Desser, David (2008): "1965. Movies and the Color Line", i Barry Keith Grant (Ed.): *American Cinema of the 1960s*, New Brunswick, New Jersey & London: Rutgers University Press.
- Easlea, Daryl (2001): "Elvis in Hollywood", *Record Collector*, August / No 264.
- Foster, Gwendolyn Audrey (2003): *Performing Whiteness. Postmodern Re/Constructions in the Cinema*, State University of New York Press.
- Guralnick, Peter ([1999] 2000): *Careless Love. The Unmaking of Elvis Presley*, Back Bay Books.
- Lundberg, Börje (1998): *Elvis. Kung av Sverige*, Stockholm: Premium Förlag.
- Nash, Alanna m.fl. (1998): *Elvis Aaron Presley – Memphismaffian berättar. Del 2*, Malmö: Kentaur Bokförlag.
- Osgerby, Bill (2001): *Playboys in Paradise. Masculinity, Youth and Leisure-style in Modern America*, Oxford & New York: Berg.

Noter

- [1] Guralnick 2000, s. 187; The Internet Movie Database: <http://www.imdb.com/title/tt0056585/releaseinfo>
- [2] Lundberg 1998, s. 186.
- [3] Guralnick 2000, s. 187 f.
- [4] Guralnick 2000, s. 203.
- [5] Desser 2008, s. 134.
- [6] Se Osgerby 2001.

Länkar

Tickle Me på [IMDb](#)

Köp *Tickle Me* från [amazon.co.uk](#)

Copyright © [Peter Dahlén](#) 2009